

Врз основа на Одлуката на Народна банка на Република Македонија за објавување извештаи и податоци од страна на банката (Сл. Весник на РМ, бр.134/2007), НЛБ Банка АД Скопје објавува:

ИЗВЕШТАЈ И ПОДАТОЦИ НА ДЕН 31.12.2021 ГОДИНА

(објавени на 16.05.2022 година)

СОДРЖИНА:

1. Податоци за Банката
 - 1.1. Податоци за банкарска група
2. Податоци за акционерската структура на Банката- акционери со квалификувано учество
3. Податоци за сопствените средства и за адекватноста на капиталот на Банката
4. Податоци за процесот на управување со ризиците

1. ПОДАТОЦИ ЗА БАНКАТА	
Назив	НЛБ Банка АД Скопје
Матичен број	4664531
Седиште	Ул.Мајка Тереза бр.1, 1000 Скопје, општина Центар, п.фах. 702
Организациска структура	<p>Собрание Надзорен одбор Одбор за управување со ризици Одбор за ревизија Надзорен одбор врз Информативниот систем Кредитен одбор</p> <p>Управен одбор Претседател на Управен одбор Член на Управен одбор Член на Управен одбор Член на Управен одбор</p> <p>Одбор за развој (ОР) Одбор за управување на средства и обврски (ОУСО)</p> <p>Центар за управување со човечки ресурси</p> <p>Служба за усогласување со прописите и информативна сигурност Сектор за внатрешна ревизија</p> <p>Сектор за правни работи и секретаријат Служба за правен консалтинг Служба за присилна наплата и застапување Секретаријат</p> <p>Сектор за финансиско управување Служба за финансиска оператива Служба за стратешко планирање и финансиски контролинг Служба за финансиско сметководство и финансиско известување</p>

Деловен сектор за финансиски пазари и средства

Служба за управување со билансите на Банката

Служба за старателство

Служба за тргување со средства и изведени финансиски инструменти

Служба за услуги со хартии од вредност

Служба за управување на односите со финансиските институции и меѓународно финансирање

Сектор за работа со готовина и депо

Служба за трезорско работење, работа со готовина и депо

Служба за обезбедување и транспорт на готовина

Служба за банкоматско работење

Сектор за ризици, евалуација и контрола

Служба за управување со ризици

Служба за евалуација и контрола

Сектор за кредитни ризици

Служба за кредитни ризици за големи и средни претпријатија

Служба за кредитни ризици за мали и микро претпријатија и физички лица

Сектор за управување со проблематични пласмани и интензивен третман на клиентите

Служба за наплата и управување со проблематични пласмани и преземен имот

Служба за интензивен третман на клиентите

Сектор за кредитна анализа и администрација

Служба за кредитна анализа и администрација на големи, средни и мали претпријатија

Служба за кредитна анализа и администрација на мали и микро претпријатија

Сектор за развој на понуда и маркетинг

Служба за развој на продукти, управување на односите со клиенти (CRM) и маркетинг

Централизирана продажба

Деловен сектор за управување со продажна мрежа

Служба за поддршка на експозитурите

Контакт центар

Региони

Експозитури

Деловен сектор за работа со корпоративни клиенти

Служба за големи претпријатија

Служба за мали и средни претпријатија

Сектор за логистика на продажбата

Служба за логистика на работењето со физички лица

Служба за документарно работење

Служба за логистика на работењето со правни лица

Служба за логистика на работењето со финансиски институции и средства на Банката

Сектор за информатичка технологија

Служба за одржување и управување со информатичката инфраструктура

Служба за поддршка и развој на постојни технологии

Служба за развој на нови технологии и бизнис анализа

Служба за управување со податоци

Сектор за платни системи

Служба за управување и поддршка на самослужни продукти

	<p>Служба за администрација и дистрибуција Служба за платен промет со странство Служба за платен промет во земјата</p> <p>Сектор за логистика на Банката Служба за инвестиции, набавки и општи работи Служба за технологија, организација и проектна канцеларија</p>
Број на вработени на 31.12.2021	949
Преглед на финансиски активности кои може да ги врши согласно со дозволата за основање и работење издадена од Гувернерот на НБРСМ	<ul style="list-style-type: none"> • Прибирање депозити и други повратни извори на средства; • Кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции • Кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции • Издавање и администрирање платежни средства(парични картички,чекови, патни чекови, меници); • Финансиски лизинг; • Менувачки работи; • Платен промет во земјата и странство, вклучувајќи купопродажба на девизи; • Издавање платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување; • Изнајмување сефови, остава и депо; • Тргување со инструменти на пазарот на пари(меници, чекови, сертификати за депозит); • Тргување со девизни средства, што вклучува и тргување со благородни метали; • Тргување со хартии од вредност; • Тргување со финансиски деривати; • Давање услуги на банка-чувар на имот; • Посредување во продажба на полиси за осигурување; • Посредување во склучување договори за кредити и заеми; • Обработка и анализа на информации за кредитна способност на правни лица; • Економско-финансиски консалтинг;
Преглед на финансиски активности кои во моментот ги врши	<ul style="list-style-type: none"> • Прибирање депозити и други повратни извори на средства; • Кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции; • Кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции; • Издавање и администрирање платежни средства(парични картички,чекови, патни чекови, меници); • Менувачки работи; • Платен промет во земјата и странство, вклучувајќи купопродажба на девизи; • Издавање платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување; • Изнајмување сефови, остава и депо; • Тргување со инструменти на пазарот на пари (меници, чекови, сертификати за депозит); • Тргување со девизни средства, што вклучува и тргување со благородни метали; • Тргување со хартии од вредност; • Тргување со финансиски деривати; • Давање услуги на банка-чувар на имот; • Посредување во продажба на полиси за осигурување; • Посредување во склучување договори за кредити и заеми; • Обработка и анализа на информации за кредитна способност на правни лица; • Економско-финансиски консалтинг.
Преглед на финансиски	НЕМА

<p>активности за кои од страна на Гувернерот на НБРСМ е изречена забрана или ограничување за нивно вршење, односно е повлечена согласноста</p>	
1.1. ПОДАТОЦИ ЗА БАНКАРСКА ГРУПА	
<p>Назив, седиште и претежна дејност на матичното лице, како и на секој член на банкарската група</p>	<p>Податоци за членки на НЛБ Групацијата http://www.nlbskupina.si/nlb-group</p>
<p>Организациска структура на банкарската група</p>	<p>Организациона шема на НЛБ Групацијата http://www.nlbskupina.si/nlb-group-companies</p>
<p>Учество на Банката во вкупниот број на акции и во акциите со право на глас во секој член на банкарската група</p>	<p>/</p>
2. ПОДАТОЦИ ЗА АКЦИОНЕРСКАТА СТРУКТУРА НА БАНКАТА- АКЦИОНЕРИ СО КВАЛИФИКУВАНО УЧЕСТВО	
<p>Назив на акционерот, седиште, правна форма, претежна дејност и процент на учество во вкупниот број акции и во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката, со</p>	<p>1. NOVA LJUBLJANSKA BANKA DD LJUBLJANA Trg republike 2 1520 Ljubljana, Slovenia Акционерско друштво Банкарство</p> <p>Процент на учество во вкупен број акции на Банката: 86,97% Процент на учество во вкупен број акции на со право на глас во Банката: 86,97%</p>

состојба 31.12.2021	
Вкупен број акционери кои немаат квалификувано учество во банката и нивно вкупно учество во вкупниот број акции и во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката, со состојба 31.12.2021	<p>Број на акционери кои немаат квалификувано учество во Банката 976</p> <p>Учество во вкупниот број акции издадени од Банката 13,03%</p> <p>Учество во вкупниот број акции со право на глас издадени од Банката 13,03%</p>
3. ПОДАТОЦИ ЗА СОПСТВЕНИТЕ СРЕДСТВА И ЗА АДЕКВАТНОСТА НА КАПИТАЛОТ НА БАНКАТА	
Износот на почетниот капитал кој е запишан во Централниот регистар	854.061.000,00 МКД
Бројот на акциите од секој род и класа, како и номиналниот износ на акциите	Обични акции 854.061 Номинална вредност на акција 1.000,00 МКД
Опис на карактеристиките на основните компоненти на сопствени средства	<p>http://www.nbrm.mk/WBStorage/Files/Regulativa_Odluka_adekvatnost_na_kapitalot_2012.pdf</p> <p>http://www.nbrm.mk/WBStorage/Files/Regulativa_Odluka_adekvatnost_na_kapitalot_izmeni_mart_2013.pdf</p> <p>http://www.nbrm.mk/WBStorage/Files/Regulativa_Odluka_izmena_dopolnivanje_adekvatnost_na_kapitalot.pdf</p> <p>http://www.nbrm.mk/WBStorage/Files/Regulativa_Odluka_adekvatnost_kapital_izmena0.pdf</p> <p>http://www.nbrm.mk/WBStorage/Files/Regulativa_Odluka_izmena_Adekvatnost_na_kapitalot_so_pstveni_sredstva_dec16.pdf</p> <p>http://www.nbrm.mk/content/Odluka_adekvatnost_izmeni_(namaluvanje%20_na_SS).pdf</p>
Износот и компонентите на основниот капитал, утврден согласно со Одлуката за	<p>Сопствениите средства на Банката во износ од 11.569.317 илјади МКД се составени од:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основен капитал на Банката што изнесува 9.724.749 илјади МКД и - дополнителен капитал на Банката што изнесува 1.844.568 илјади МКД. <p>Основниот капитал на Банката се состои од:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Редовен основен капитал во износ од 9.775.430 илјади МКД, кој се состои од: <ul style="list-style-type: none"> - Капитални инструменти во износ од 854.136 илјади МКД;

Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот	<ul style="list-style-type: none"> - Премија од капиталните инструменти во износ 2.274.484 илјади МКД - Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд) во износ од 5.449.124 илјади МКД - Задржана нераспоредена добивка во износ од 967.106 илјади МКД - Кумулативна сеопфатна добивка од 230.580 МКД • Одбитни ставки во износ од 50.681 илјади МКД.
Износот и компонентите на дополнителниот капитал, како и нивниот износ кој, согласно со Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, може да биде дел од сопствените средства на банката	<p>Дополнителниот капитал на Банката изнесува 1.844.568 илјади МКД и се состои од: -субординирани инструменти во износ од 1.844.568 илјади МКД.</p> <p>Вкупните обврски на Банката по основ на субординираните инструменти изнесуваат 1.840.358 илјади МКД.</p>
Видот на одбитните ставки од основниот капитал и дополнителниот капитал и нивниот износ	<p>Одбитни ставки од основниот капитал се однесуваат на нематеријални средства во висина од 50.681 илјади МКД.</p>
Висината на капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик, утврден согласно Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, прикажан одделно за билансните и вонбилансните ставки	<p>Вкупниот капитал потребен за покривање на кредитниот ризик изнесува 6.000.658 илјади МКД.</p> <p>Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик за билансните ставки 5.537.190 илјади МКД.</p> <p>Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик за вонбилансните ставки 463.468 илјади МКД.</p>

<p>Висината на капиталот потребен за покривање на валутниот ризик утврден согласно Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот</p>	<p>Капиталот потребен за покривање на валутниот ризик изнесува 74.227 илјади МКД.</p>
<p>Висината на капиталот потребен за покривање на пазарниот ризик, утврден согласно Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, при што одделно се прикажува износот на капиталот потребен за покривање на генералниот и специфичниот ризик од вложувања во сопственички хартии од вредност и вложувања во должнички инструменти од портфолиото за тргување и износот на капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака и</p>	<p>Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна изнесува 705 илјади МКД</p> <p style="text-align: center;">-</p>

<p>ризикот од другата договорна страна</p>	
<p>Висината на капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цената на стоките</p>	-
<p>Висината на капиталот потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност</p>	-
<p>Висината на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик</p>	Капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик изнесува 591.779 илјади МКД.
<p>Висината на капиталот потребен за покривање други ризици, доколку банката по сопствена оценка утврдила дополнителен износ на капитал потребен за покривање на тие ризици, или доколку Народната банка утврдила дополнителен</p>	-

<p>н износ на потребен капитал, заради природата, видот и обемот на активностите коишто ги извршува банката и ризиците на кои е изложена како резултат на тие активности</p>	
<p>Вкупен износ на сопствени средства и висина на адекватноста на капиталот</p>	<p>Сопствени средства 14.987.229 илјади МКД. Адекватност на капиталот 17,98 %.</p>
<p>Просечна стапка на задолженост</p>	<p>10.07%</p> <p> СЗ 31.12.2021</p>
<p>4. ПОДАТОЦИ ЗА ПРОЦЕСОТ НА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИТЕ</p>	
<p>Стратегии и процеси на управување со секој поединечен ризик</p>	<p>Во согласност со Стратегијата за преземање и управување со ризици, Банката планира прудентно да презема ризици и да обезбеди долгорочно оптимално профитабилно работење (земајќи ги предвид преземените ризици), со истовремено исполнување на целите кои се однесуваат на ризичниот апетит и други барања дефинирани во рамката за управување со ризици на Банката (како Профил на ризичност, ICAAP, ILAAP, Стратегија за управување со капиталот, процес на буџетирање, план за опоравување).</p> <p>Врз основа на насоките дефинирани во Деловната стратегија и Апетитот за ризик, Стратегијата за преземање и управување со ризик детално ги дефинира начелата за преземање на ризици од аспект на видот на ризикот (и поврзаните сегменти или видови на работење) што Банката е подготвена да го преземе и од аспект на оние ризици што не се прифатливи/се прифатливи само во многу ограничен обем.</p> <p>Стратегијата за ризик е поддржана од принципи на ризик што мора да се земат во предвид при одлучување за изведување на деловен предлог/можност. Главни принципи на стратегијата за ризик на НЛБ Банка АД Скопје се следните:</p>
<p>Структура и организација на функцијата на управување со ризици</p>	<ul style="list-style-type: none"> • главните принципи на стратегијата за ризик се утврдуваат со ограничувањата и целите на Апетитот за ризик на Банката;
<p>Структура на системот за мерење на ризикот и системот за внатрешно известување</p>	<ul style="list-style-type: none"> • вклучување на процената на ризик во процесот на донесување на одлуки за стратешки и оперативни нивоа со цел обезбедување на проактивна поддршка за информирано донесување на одлуки; • фокусирање на разновидноста на ризикот со цел да се одбегне голема концентрација на нивото на портфолиото; • обезбедување на оптимална употреба на капиталот и негова распределба меѓу деловните сегменти/организациони единици;

<p>Политики за заштита и намалување на ризикот, како и процедурите за следење на ефикасноста на извршување то на овие политики</p>	<ul style="list-style-type: none"> • обезбедување на соодветно прилагодено поставување на цените на ризикот; • обезбедување на сеопфатна усогласеност со интерните политики/правила и релевантната регулатива; • адекватен систем на внатрешни контроли врз основа на рамката “три линии на одбрана” <p>Кредитниот ризик претставува материјално најзначаен ризик на кој е изложена Банката и соодветно на тоа квалитетот на кредитната изложеност кон клиентите е приоритет. Согласно Апетитот за ризик, во сегментот на работење со големи, средни и мали претријатија се потенцира просечно преземање на кредитен ризик и обезбедување на оптимизирана профитабилноста подесена на ризик. Поради просечни ризици и ниски потреби од покрите со капитал, сегментот retail придонесува кон профитабилност на работењето на НЛБ Банка. Целни сегменти од перспектива на кредитоспособноста на клиентот се само клиенти со рејтинг од А и Б, согласно Политиката за кредитирање. Во врска со нови зделки НЛБ Банка има намера да постигне најмалку минимален поврат на капитал подесен на ризик (во врска исто така и со насоките на Европската комисија). Во насока на намалување на изложеноста на кредитен ризик Банката утврдува лимити на изложеност по: дејности, пазарни сегменти, географска изложеност и поединечни кредитни продукти, по поделни типови на обезбедување и др.</p> <p>Материјално значајните клиенти на НЛБ Групацјата се оценувани на ниво на Групацјата, во согласност со стандардите на ниво на НЛБ Групацјата.</p> <p>Покриеноста на пласманите со издвоените резервации се одржува на задоволително ниво. Според Апетитот за ризик на Банката, <u>толеранцијата кон ликвидносниот ризик е ниска</u>. Затоа Банката одржува задоволително ниво на ликвидносни резерви и добро диверзифицирани извори за финансирање. Банката мора да има соодветно ниво на ликвидносни резерви за да ги покрие доспеаните и потенцијалните обврски и истите треба да бидат достапни во многу краток временски период.</p> <p>Деловните активности на Банката, во доменот на управување со ликвидносниот ризик, се насочени кон:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одржување на стабилно ниво на ликвидност обезбедувајќи редовно подмирување на сите доспеани обврски на Банката; • одржување на показателот кредити во небанкарскиот сектор во однос на депозити во небанкарскиот сектор до максимум 105%; • одржување на исполнувањето на стресните показателите - liquidity coverage ratio и NSFR - net stable funding ratio на ниво поголемо или еднакво од 100%. Целната вредност на LCR показателот е 120%, додека NSFR показателот има целна вредност од 105%. <p>Банката ги подготвува и ги известува следниве извештаи до НБРСМ, на месечна основа:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Извештај за стапката на покриеност со ликвидност; • Извештаи за рочната структура на активата и пасивата на збирно ниво и според секоја значајна валута; • Извештај за следење на концентрацијата на изворите на средства според најголемите депоненти; • Извештај за следење на концентрацијата на изворите на средства според инструменти, односно производи; • Извештај за цената на изворите на средства и нивната рочност; • Извештај за можноста за обновување на изворите на средства; • Извештај за утврдување расположливи неоптоварени средства; • Извештаи за стапката на покриеност со ликвидност на збирно ниво и според секоја значајна валута; • Извештај за интерните ликвидносни показатели. <p>Земајќи го предвид ризичниот апетит, во областа на валутниот ризик Банката цели кон <u>ниска до средна изложеност</u>. Управувањето со валутен ризик се врши во рамките на утврдените интерни лимити. Сепак, индексацијата на кредитните пласмани со валутни клаузули соодветни на изворите Банката го дефинира како индиректен кредитен ризик при</p>
---	---

промена на цените на валутите, поради што овој вид ризик кај клиентите се оценува интегрално со кредитниот ризик. При управување со валутен ризик, главна странска валута е еврото, додека движењето на отворената девизна позиција е дозволено во рамките на утврдените лимити.

При управувањето со **каматен ризик**, Банката се стреми кон минимизирање на потенцијалното негативно влијание кое произлегува од потенцијалната промена на каматните стапки врз износот на нето каматните приходи и минимизирање на негативните ефекти од вреднувањето на финансиските инструменти врз капиталот на Банката. Во таа насока дефинирана е средна толеранција на Банката кон овој ризик. Управувањето со каматен ризик опфаќа:

- следење на утврдените лимити по каматни гапови и преземање активни мерки при нивно приближување;
- движење во насока на намалување на отворените каматни гапови кај долгите рокови и одржување на низок профил на изложеност на каматен ризик;
- следење на каматни криви на домашен и странски пазар и активно и превентивно прилагодување на каматните стапки.

Credit spread ризикот произлегува од вложувањето во должнички хартии од вредност, кои ги сочинуваат резервите на ликвидност на Банката. За одржување на силна ликвидносна позиција, должничките хартии од вредност мора да бидат високо квалитетни и добро диверзифицирани. Во таа насока дефинирана е средна толеранција на Банката за Credit spread ризикот.

При преземање на **оперативен ризик**, Банката се води по тоа дека ваков ризик не смее значајно да влијае врз работењето, поради што ризициот апетит се движи од низок до умерен. Банката во моментот сеуште има просечна сложеност во работењето. Целта на управувањето со оперативниот ризик е да се ограничи обемот на потенцијалните загуби и веројатноста за нивно настанување на ниво кое што е прифатливо за Банката од аспект на финансиска загуба и индиректно, од аспект на одржување на репутацијата на Банката. Активностите на подрачјето на управување со **оперативниот ризик** се однесуваат на:

- Одржување на низок профил на оперативен ризик со Ц приоритет;
- Имплементација на дополнителни контроли и мерки за справување со ризиците оценети со А и Б ризичен приоритет;
- Активно управување со големите ризици во Банката, преку преземање на мерки за нивно намалување
- Активно справување и преземање на системски мерки за потенцијалните и отворените штетни настани.

Банката врши редовна процена на другите нефинансиски ризици во рамките на ICAAP процесот каде се дефинираат, следат и евалуираат овие релевантни ризици. Следењето, мерењето и управувањето со некредитни ризици (правен ризик, репутациски ризик, стратемски ризик, ризик од инвестиции во хартии од вредност и други видови на некредитни ризици) се унапредува преку заедничките активности на ниво на НЛБ Групацјата и целосна имплементација на стандардите на ниво на НЛБ Групацјата. Банката годишно ги ревидира некредитните ризици и ја проценува нивната важност за Банката. Согласно проценката Банката врши следење и мерење на материјално значајните ризици. Овие активности на Банката и овозможуваат повисоко ниво на наплата на своите пласмани, заштита од непредвидливи настани и можни закани за неуспех во реализирањето на планираната политика.

Спроведувањето на Стратегијата за управување со ризиците се врши преку:

- дефинирање на систем за управување со ризиците;
- дефинирање на поодделните видови на ризици;
- изготвување на политики и процедури за управување со ризиците.

За спроведување на Стратегијата за управување со ризиците, Банката:

- воспоставува правила за управување со ризиците;

- воспоставува соодветна организациска структура со јасно дефинирани надлежности и одговорности при преземањето и управувањето со ризиците;
- воспоставува ефикасен информативен систем;
- воспоставува механизам кој обезбедува можност за редовно ревидирање на системите, политиките и процедурите за управување со ризиците;
- воспоставува соодветен систем на внатрешна контрола и соодветност на внатрешната ревизија.

Системот за управување со ризици во Банката го опфаќа управувањето со:

- кредитен ризик, вклучувајќи го и ризикот на земјата и ризик од договорна страна;
- ликвидносен ризик;
- валутен ризик;
- пазарен ризик;
- ризик од промена на каматните стапки;
- ризик од концентрација на изложеноста на банката;
- оперативен ризик, вклучувајќи го и правниот ризик.
- и други материјални ризици на кои е изложена банката во своето работење (репутациски, стратешки ризик, ризик на профитабилноста, ризик на капиталот и други видови на ризици).

Банката има изготвено поодделни политики за управување со конкретниот вид на ризик. Поодделните политики за управување со ризици содржат:

- оценка на капацитетот на Банката за преземање одделни ризици,
- оценка на нејзиниот профил на ризичност,
- организациска поставеност на функцијата за управување со ризиците,
- основни елементи на управувањето со ризиците,
- прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ризиците,
- внатрешната контрола и основни елементи на процесот на интерно утврдување и
- оценка на потребната адекватност на капиталот на Банката.

Составен дел на секоја Политика се и соодветните процедури кои треба:

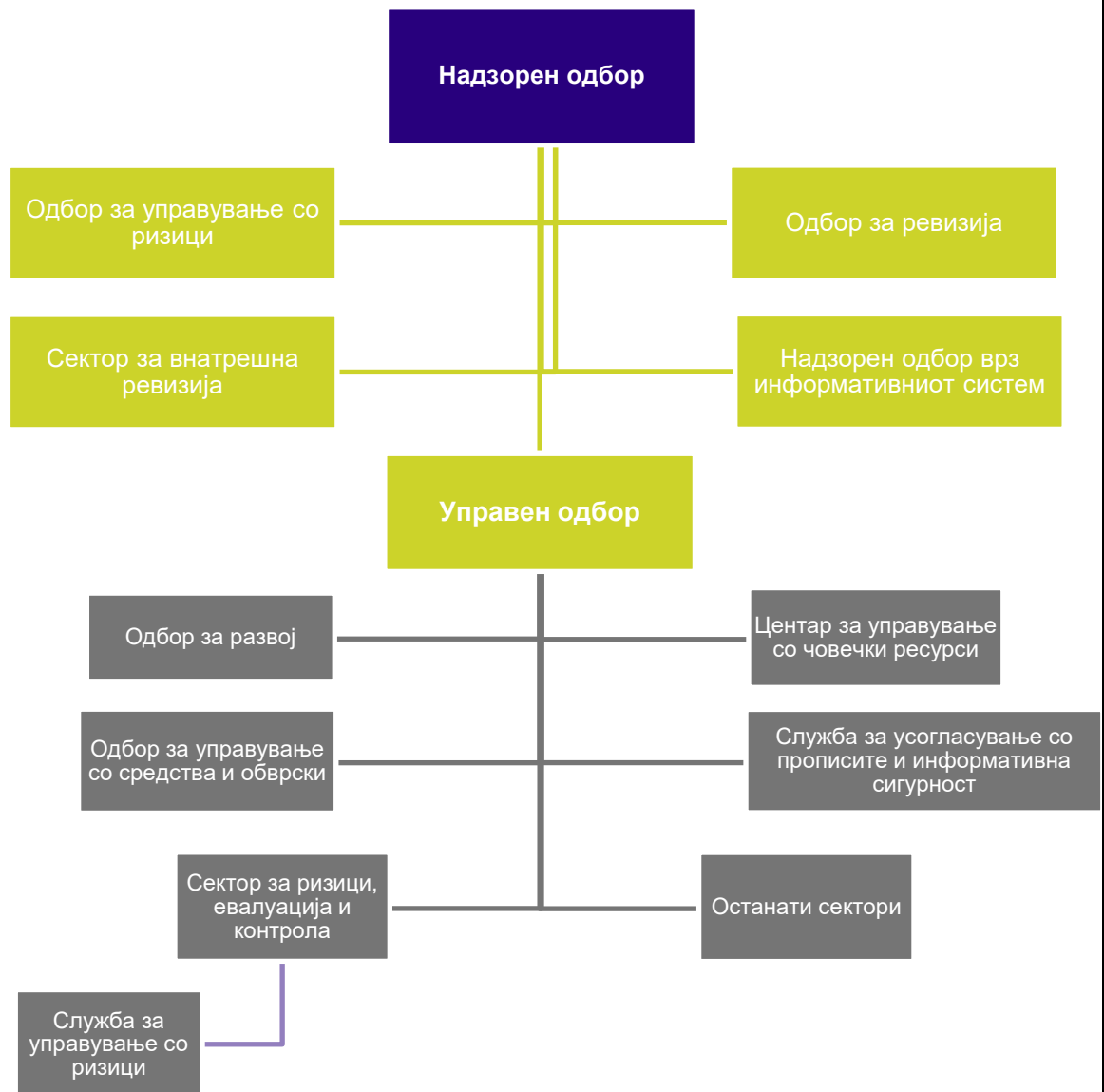
- да овозможат навремено и сеопфатно идентификување на ризиците;
- да се засноваат врз квантитативни и/или квалитативни оценки за мерливите и немерливите ризици;
- да вклучуваат правила, начини и постапки за намалување, диверзификација, трансфер и избегнување на ризиците, кои се идентификувани, мерени и оценети од страна на Банката;
- да ги дефинираат фреквенцијата и методите за следење на ризиците.

Заради оценка на потенцијалното влијание на еден или повеќе внатрешни или надворешни фактори на ризик врз вредноста на средствата и обврските на Банката, односно врз нивото на сопствените средства и адекватноста на капитал, Банката, полугодишно, врши стрес-тестирање. Банката преку Процедури го дефинира начинот на вршење на стрес-тестирање, како и претпоставките врз кои се темели тоа тестирање.

Еднаш годишно, согласно Методологијата и процесот на утврдување на интересен капитал, Банката врши оценка на профилот на ризичност согласно Процесот на утврдување на интересен капитал (ИСААР/ПИК), а по потреба врши квартално ревидирање. Измените во политиките за управување со ризици зависат од толеранцијата на Банката кон специфични ризици и стратешките ориентации на Банката. Затоа, политиките за управување со ризик се целосно усогласени со Стратегијата за апетит на ризик и управување со ризик на НЛБ Банка Скопје.

Банката воспостави организациска структура, со јасно дефинирани надлежности и одговорности при преземањето и управувањето со ризиците. Организационата структура е формирана со цел да спречи конфликт на интереси и да осигура транспарентен и

документиран процес на одлучување. Организационите единици вклучени во управувањето со ризиците се презентирани во табелата подолу:

Организацијата на системот за управување се воспоставува на следниве нивоа на хиерархија:

- **Стратешко ниво:** членови на Надзорен одбор, Управен одбор и други тела за донесување на одлуки;
- **Макро ниво:** Сектор за ризици, евалуација и контрола;
- **Микро ниво:** активности поврзани со управувањето со ризици кои ги вршат лица кои во нивното секојдневно работење преземаат ризици во согласност со оперативните процедури и системите на внатрешна ревизија.

Во системот за управување со ризици на Банката учествуваат следните органи и организациони единици, со следните задолженија:

Надзорниот одбор на Банката ги врши најмалку следните работи:

- ја одобрува Стратегијата за управување со ризици и ја следи нејзината имплементација;
- ги одобрува политиките поврзани со ризикот и го следи нивното извршување;

- најмалку еднаш годишно ја проценува усогласеноста на испорачаната стратегија и активностите на Банката и надворешното опкружување;
- ги разгледува извештаите за профилот на ризик на Банката;
- ги одобрува границите на изложеност на поедини типови на ризик;
- обезбедува услови и ја следи ефикасноста на внатрешната контрола, како компонента на системот за управување со ризик;
- одобрува воведување на нови производи кои имаат значително влијание врз профилот на ризик на Банката;
- други активности.

Одборот за управување со ризици ги врши најмалку следните работи:

- воспоставува и спроведува Стратегија за управување со ризици;
- воспоставува и спроведува политики поврзани со ризик;
- имплементира и спроведува политики поврзани со ризик и дава предлози за нивна ревизија;
- имплементира процедури и методологии за стрес-тест;
- имплементира политика за употреба на услуги обезбедени од надворешни субјекти;
- редовно го проценува системот за управување со ризик;
- врши анализа на извештаите за изложеноста на Банката на поедини ризици, како и на извештаите за профилот на ризик на Банката;
- ги дефинира и редовно ги ревидира ограничувањата на изложеност на одредени типови на ризик;
- ги дефинира можните исклучоци во однос на дефинираните ограничувања и ја распоредува одговорноста за одлучување за примена на таквите исклучоци; други активности.

Управниот одбор ги врши најмалку следните работи:

- утврдува и спроведува соодветни процедури за идентификација, мерење или проценка, следење, контрола или намалување на ризиците;
- го дефинира и одобрува Правилникот за овластувања и потпишување во Банката;
- воспоставува информативен систем, како и систем наменет за известување до Управниот одбор и Одборот за управување со ризици во врска со можно надминување на пропишаните ограничувања на изложеност на поедини ризици;
- обезбедува услови за ефикасно извршување на процесот на управување со ризик, вклучувајќи соодветна и навремена информација за сите вработени во Банката кои учествуваат во процесот на управување со одредени ризици;
- воспоставува постапка за воведување на нов производ или систем во Банката;
- воспоставува процедури за користење услуги од надворешни субјекти;
- други активности

Секторот за ризици, евалуација и контрола во Банката е надлежен за:

- идентификација, мерење или проценка, контрола или ублажување и следење на сите ризици во рамките на нивната надлежност;
- имплементација на политики и интерни акти за идентификација, мерење или проценка, контрола или ублажување и следење на ризиците;
- редовно следење на интерните ограничувања, како и регулаторните и надзорните ограничувања на изложеност;
- утврдување и редовна ревизија на профилот на ризик на Банката според капацитетот на ризик и апетитот на ризик;
- утврдување на нивото на вкупниот интерен капитал за покривање на ризикот и интерната ликвидност;
- разгледување на резултатите од извршеното стрес-тестирање;
- редовно известување до Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и другите тела кои донесуваат одлуки за изложеноста на Банката на поедини ризици и за резултатите од извршеното стрес-тестирање;
- следење на усогласеноста на одлуките донесени од организационите единици одговорни за преземање на ризик со апетитот на ризик и известување до Надзорниот одбор, Управниот одбор и Одборот за управување со ризици;

- следење на воспоставените квалитативни и квантитативни индикатори и нивните прагови;
- следење на активаторите за рано предупредување;
- предлагање на мерки за подобрување на системот за управување со ризик;
- независна проценка на причините за неусогласеност со политиките, процедурите или дефинираните интерни ограничувања, предлагање мерки за елиминирање на причините за неусогласеност и обезбедување, соодветно известување до одговорните лиза на организационите единици кои преземаат ризици, како и на Надзорниот одбор, Управниот одбор и Одборот за управување со ризици.

За извршување на своите активности Секторот за управување со ризици е поделен на два организациони дела:

- Служба за управување со ризици
- Служба за управување со евалуација и контрола

Секторот за внатрешна ревизија има значајна улога во управувањето со ризиците. Секторот за внатрешна ревизија е независна организациона единица која директно поднесува извештаи до Надзорниот одбор и спроведува независни ревизии во Банката. Според Планот за ревизија, Внатрешна ревизија обезбедува независно мислење и совети до Надзорниот и Управниот одбор во врска со управувањето со организацијата, адекватноста и ефикасноста на системот за внатрешна контрола, функционирањето на системот за управување со ризици и сообразноста со важечкото законодавство и прописите, како и интерните регулативи за регулирање на работењето на областите што се предмет на ревизија.

Службата за усогласување со прописите и информативна сигурност има за цел да спречи каква било намерна или ненамерна неусогласеност со важечкото законодавство, стандарди, кодекси и интерни правила. Покрај тоа, Службата за усогласување со прописите и информативната сигурност обезбедува гаранција за законитост при работењето, преку независно следење, контрола, проценка и известување за изложеноста на Банката на ризици кои произлегуваат од неусогласеност со законските регулативи, ризици кои се должат на перење пари (спречување на перење на пари) и сообразност со прописите за информативна сигурност и заштита на лични податоци. Службата за усогласување со прописите и информативна сигурност е одговорна за Планот на континуитет на работењето на Банката.

Дефиниција на поединечните ризици:

Банката ги распоредува ризиците во **6 основни ризични категории**, поделени во подкатегории, со цел да се идентификува/анализира секоја категорија на ризик со соодветна деталност. Основни ризични категории се: **кредитен ризик, пазарен ризик, каматен ризик, ликвидносен ризик, оперативен ризик и нефинансиски ризици:**

Категорија на ризик	Под-категорија на ризик	Дефиниција
Кредитен ризик	Ризик од неисполнување на обврски	Ризик дека заемопримачот нема да ги плати своите обврски; жирант нема да ја испочитува неговата гаранција.
	Миграциски ризик	Ризик од влошување на кредитниот рејтинг.
	Ризик од концентрација (индустрија)	Ризик од загуби поради концентрација на заеми кон поединечни клиенти или договорни страни, група на поврзани договорни страни и сектори или индустрии.
	Ризик од концентрација (клиент)	Ризик од загуби поради концентрација на заеми кон поединечни клиенти или договорни страни, група на поврзани договорни страни и сектори или индустрии.
	Ризик на обезбедување - цена	Ризик од загуби поради намалување на вредноста на обезбедувањето.

	Ризик од кредитирање во странска валута	Ризик дека заемопримачот нема да биде во можност да ги плати своите обврски поради негативни курсни разлики.
	Ризик на земја	Ризик од инвестирање или кредитирање на дадена држава, кој произлегува од можните промени во деловното окружување што можат негативно да влијаат на профитот од работењето или вредноста на средствата во дадената државата. Факторите кои се специфични за една држава можат негативно да влијаат на способноста на должникот да ги подмири своите финансиски обврски.
Ризик од каматни стапки во банкарските книги	Каматен ризик – EvE перспектива	Ризик од загуби на акционерска вредност од економска перспектива.
	Каматен ризик – EaR перспектива	Ризик од загуба на нето приходи од камати.
Пазарен ризик	“Credit spread” ризик	Ризик што произлегува од промените во пазарната вредност на должничките финансиски инструменти заради флукуации во нивната маргина.
	Валутен ризик	Ризик од загуби кој произлегува од негативни движења во девизниот курс.
	Пазарен ризик во книгата за тргување	Ризикот од загуби во билансите и вонбилансите позиции во портфолиото за тргување кои произлегуваат од негативните движења на пазарните цени.
Ликвидносен ризик	Ризик од финансирање	Ризик од загуби поради неможност за подмирување на обврските
	Стабилност на депозитите по видување	Ризик од загуби поради нестабилна финансиска структура.
	Пазарен ликвидносен ризик	Ризик од загуби поради промени во пазарната вредност на ликвидносните резерви.
	Ризик од концентрација во ликвидносните резерви (портфолио на обврзници за книговодствена книшка).	Ризик од загуби поради концентрација на изложеност кон поединечен издавач.
Оперативен и нефинансиски ризик		
Оперативен ризик	Внатрешен / надворешен ризик од измама, клиенти, производи и деловни практики, внатрешни процеси, оштетување на физички средства.	Ризик од загуби поради дејствија од типот наменет за измама, злоупотреба на имот или заобиколување на законот. Ризик од загуби кои произлегуваат од прекршоци, злоупотреба на доверливи информации, несоодветна пазарна пракса, пазарна манипулација, агресивна продажба, инсајдерско тргување, оштетување на физички средства од природна катастрофа или други настани.
Ризик од неусогласеност со прописите	Ризик од корупција и судир на интереси, перење пари и финансирање на тероризам, усогласеност со регулативата	Ризик од неуспехот да се развијат мерки за да се избегне злоупотребата на доверената моќ или позиција, примање или нудење на непотребна награда за добивка на приватни или трети страни. Ризик од неуспехот да се развие и администрира ефикасна програма за спречување на перење пари. Ризик од неисполнување на корпоративните одбранбени ризици во однос на правната, безбедноста, издржливоста, усогласеноста и ревизијата.
Правен ризик	Правен ризик	Ризик од судски постапки кои произлегуваат од договори и прекршувања на законите
ИТ и сајбер ризик	Ризик на доверливост, интегритет и достапност	Ризик од нарушување или откривање на доверливи, чувствителни или приватни информации. Ризик од технолошки слабости и прекршувања на безбедноста, кои вклучуваат хакерство, фишинг, напади на одбивање на услуга, создавање и дистрибуција на малициозен

			софтвер, неовластен пристап до податоци, корупција или бришење на податоци и следење на податоци. ИТ прекини.
Нефинансиски ризици	Стратегиски ризик		Ризик од загуба кој произлегува од неправилни стратегиски одлуки, неправилна имплементација на деловните одлуки и слаба реакција на промените на деловното окружување.
	Репутациски ризик		Ризик од загуба кој произлегува од негативната перцепција за банката од страна на клиентите, деловните партнери, сопствениците, инвеститорите и надлежните супервизори. Овој ризик може да се реализира преку правни спорови, намалување во бројот на клиенти, жалби и негативни реакции на клиентите и финансиска загуба.
	Ризик на капитал (вклучувајќи ризик од прекумерна стапка на задолженост)		Се однесува на ризикот кој произлегува од неадекватен состав на капиталот во однос на обемот и видот на активностите или на ризикот кој произлегува од проблемите кои се јавуваат во процесот на обезбедување на нов капитал.
	Ризик на профитабилност-маргини		Ризик од загуба кој произлегува од неадекватен состав и диверзификација на приходите и од неспособноста на банката да обезбеди адекватно и одржливо ниво на профитабилност.
	Политички ризик		Ризик од политичка нестабилност

4.1. Податоци за управување со оперативен ризик

Основни податоци за пристапот кој Банката го користи за пресметка на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик	Согласно Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот усвоена од НБРСМ, Банката, врши пресметка на капиталното барање за оперативен ризик, со примена на стандардизираниот пристап. Методот за пресметка е дефиниран во Методологијата за утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап и распоредување на сметките по позиции и деловни линии, која е подготвена врз основа на законските одредби и препораки од НБРСМ и земајќи ги во предвид препораките на добра пракса.
---	---

4.2. Податоци за управување со кредитен ризик

Опис на политиката за вршење исправка на вредноста и за издвојување посебна резерва	https://nlb.mk/cms/Upload/Documents/Tocka%204.pdf Белешка бр.1.2; стр. 26 до 32 (според PDF документот)
Износ на изложеноста на кредитниот ризик, пред и по извршената исправка на вредноста, односно по издвоената посебна резерва	https://nlb.mk/cms/Upload/Documents/Tocka%204.pdf Табела 2.1 А – Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик, стр.75- (според PDF документот)

<p>Просечна изложеност на кредитен ризик и изложеноста по одделни категории на ризик</p>	<p>https://nlb.mk/cms/Upload/Documents/Tocka%204.pdf</p> <p>Табела 2.1 А – Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик, стр.75 (според PDF документот)</p>
<p>Износ на достасани кредити</p>	<p>Редовна достасана главница 370.833 илјади МКД</p>
<p>Износ на изложеностите на кредитен ризик за кои е извршена исправка на вредноста, односно е издвоена посебна резерва</p>	<p>https://nlb.mk/cms/Upload/Documents/Tocka%204.pdf</p> <p>Табела 2.1 А – Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик, стр.75 (според PDF документот)</p>
<p>Географска дистрибуција на изложеноста на кредитен ризик- РМ, земјите-членки на ЕУ, останатите земји во Европа, земјите-членки на ОЕЦД (со исклучок на земјите од Европа), останати земји</p>	<p>https://nlb.mk/cms/Upload/Documents/Tocka%204.pdf</p> <p>Табела 2.1 Г – Концентрација на кредитниот ризик по географска локација, стр.78 (според PDF документот)</p>
<p>Секторска дистрибуција на изложеноста на кредитен ризик – изложеност кон банки, други финансиски институции, нефинансиски институции, домаќинства, држава, непрофитни институции кои им служат на</p>	<p>https://nlb.mk/cms/Upload/Documents/Tocka%204.pdf</p> <p>Табела 22.1 Кредити на и побарувања од банки и 22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти, од стр. 115 до стр.117 (според PDF документот)</p>

<p>домаќинствата, нерезиденти</p>	
<p>Резидуална договорна рочна структура на изложеноста на кредитен ризик (со рок на достасување до и над една година</p>	<p>https://nlb.mk/cms/Upload/Documents/Tocka%204.pdf</p> <p>Табела 2.2 Ризик на ликвидност Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност) стр.79 (според PDF документот)</p>
<p>Структура на изложеноста на кредитен ризик по дејности</p>	<p>https://nlb.mk/cms/Upload/Documents/Tocka%204.pdf</p> <p>Табела 2.1 В – Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности, стр.77 (според PDF документот)</p>
<p>Најголема изложеност кон одделна дејност во однос на кредитниот ризик односно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Износ на достасаните кредити - Износ на изложеноста за која е извршена исправка на вредноста, односно е издвоена посебна резерва - Износ на извршената исправка на вредноста, односно издвоената посебна резерва за идентификуваните кредитни загуби од изложеноста кон дејноста 	<p>https://nlb.mk/cms/Upload/Documents/Tocka%204.pdf</p> <p>Табела 2.1 В – Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности, стр.77 (според PDF документот)</p>

<p>Износ на реструктурираните побарувања согласно со Одлуката за супервизорските стандарди за регулирање на достасаните а ненаплатени побарувања на Банката</p>	<p>Износот на реструктурирани побарувања по кредити по главен долг за Физички лица на 31.12.2019 изнесува 106.468 илјади МКД.</p> <p>Износот на реструктурирани побарувања по кредити по главен долг за Правни лица на ден 31.12.2019 изнесува 1.110.112 илјади МКД.</p>
<p>Движење на исправката на вредност односно издвоената посебна резерва во текот на периодот со состојба на 31.12.2021, односно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Состојба на почетокот на периодот - Извршена дополнителна исправка на вредноста, односно издвоена посебна резерва - Ослободување на исправката на вредноста, односно на посебната резерва - Отписи во текот на периодот - Состојба на крајот на периодот 	<p>https://nlb.mk/cms/Upload/Documents/Tocka%204.pdf</p> <p>Белешка 12 Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансна изложеност, на нето-основа, стр.104 (според документот)</p> <p>Белешка 38 Посебна резерва и резервирања, стр.139</p>
<p>4.3. Податоци за ризик кој произлегува од капиталните вложувања (стекнување капитални делови) на Банката, кои не се дел од портфолиото за тргување</p>	

<p>Краток опис на политиката на Банката за сметководствено вреднување на капиталните вложувања со состојба на 31.12.2021</p>	<p>Сметководствената политика за Вложувања во сопственички инструменти расположливи за продажба</p> <p>https://nlb.mk/cms/Upload/Documents/Tocka%204.pdf</p> <p>Белешка 1.7 Вложувања во сопственички инструменти расположливи за продажба, стр. 35-36</p> <p>Признавање</p> <p>Банката сопственичките хартии од вредност ги признава како средства во билансот на состојба на датумот на тргување.</p> <p>Одбраната метода за признавање треба да се применува конзистентно за сите набавки и продажби коишто припаѓаат на иста категорија на сопственички хартии од вредност.</p> <p>Вреднување</p> <p>Почетното мерење на вложувањата во сопственички хартии од вредност се врши според нивната набавна вредност (трошоците на вложувањето). Трансакциските трошоци се вклучуваат во почетното мерење на вложувањата.</p> <p>Последователно мерење</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>кај вложувања помалку од 20%</i> <p>Сметководствениот третман на вложувањето кое овозможува помалку од 20% од капиталот на друштвото каде е вложено е според објективна вредност и се применуваат сите политики за вложувања според Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи на Народна Банка на Република Северна Македонија. Овие вложувања Банката ги класифицира во категорија финансиски средства расположливи за продажба. Сопственичките инструменти (без фиксно достасување) не смеат да бидат класифицирани како финансиски средства кои се чуваат до достасување. За вложувањата во сопственички инструменти на одредени специфични институции, за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност.</p> <p>Промената во објективната вредност на сопственичките хартии од вредност се евидентира на ревалоризациски резерви. При нивното депризнавање износите признаени во ревалоризациони резерви Банката ќе ги прекнужи на сметките за задржана добивка/акумулирани загуби.</p>
<p>Износ на капиталните вложувања и нивната класификација според видот, т.е. според тоа дали се работи за вложувања во сопственички хартии од вредност за кои постои</p>	<p>Состојбата на капитални вложувања за кои постои активен пазар се состои од влогови кај следните правни лица:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Централен депозитар за хартии од вредност АД Скопје – 4.878.000,00 МКД - Македонска берза на хартии од вредност АД Скопје – 10.772.900,00 МКД - Клириншка Куќа - Клириншки Интербанкарски системи АД Скопје – 32.145.000,00 МКД <p>Состојбата на капитални вложувања за кои не постои активен пазар се состои од влогови кај следните правни лица:</p> <ul style="list-style-type: none"> - S.W.I.F.T. – 2.187.142,00 МКД - VISA INC. – 75.052.024,00 МКД

<p>активен пазар или за вложувања во сопственичк и хартии од вредност за кои не постои активен пазар со состојба на 31.12.2021</p>	
<p>Секторска структура на капиталните вложувања (капитални вложувања во банки, други финансиски институции, нефинансиски и институции, нерезиденти) со состојба на 31.12.2021</p>	<p>Капитални вложувања во други финансиски институции:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Клириншка Куќа - Клириншки Интербанкарски системи АД - Скопје - Централен депозитар за хартии од вредност АД - Скопје - Македонска берза на хартии од вредност АД - Скопје <p>Капитални вложувања во нерезиденти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - S.W.I.F.T. - VISA INC
<p>Кумулативен износ на реализирани добивки (загуби) кои произлегуваат од отуѓувањето на вложувањата со состојба на 31.12.2021</p>	<p>0,00 МКД</p>
<p>Вкупен износ на нереализирани добивки (загуби) од капиталните вложувања со состојба на 31.12.2021</p>	<p>90.284 илјади МКД</p>